

Ιωάννα Σπηλιοπούλου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια (υπό διορισμόν), «Ιστορία και Διαχείριση του Πολιτισμού»

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών
Παλιό Στρατόπεδο – Ανατολικό Κέντρο, 24100 Καλαμάτα
Τηλ.: 27210 65116 / Φαξ: 27210 65112

iaspi@uop.gr, iaspi@otenet.gr

Πίνδου 36, 15669 Παπάγου – Αθήνα
Τηλ. 210-6525546, 6932420736

Σπουδές

- Πτυχίο Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών (1978)
- Μεταπτυχιακές σπουδές στην Κλασική και Χριστιανική Αρχαιολογία, την Ιστορία της Τέχνης και την Νεοελληνική Φιλολογία, Πανεπιστήμιο Βόννης (1978-1982).
- Διδακτορικό στην Κλασική Αρχαιολογία, Πανεπιστημίου Bochum.

Ακαδημαϊκή σταδιοδρομία

- Πανεπιστήμιο του Ερλάνγκεν-Νυρεμβέργης (1982-2003)
- Πανεπιστήμιο του Würzburg (1994-1997)
- Διδάσκουσα (ΠΔ 407/80), Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (2004-08)
- Επίκουρος Καθηγήτρια, με γνωστικό αντικείμενο «Αρχαιογνωσία και Ιστορία του Πολιτισμού»
Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (από τον Απρίλιο του 2008)
- Αναπληρώτρια Καθηγήτρια (υπό διορισμόν), με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία και Διαχείριση του Πολιτισμού»
Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (από τον Απρίλιο του 2008)

Διδακτικό έργο / επίβλεψη στην εκπόνηση εργασιών

Προπτυχιακές Σπουδές

Πανεπιστήμιο του Ερλάνγκεν-Νυρεμβέργης

Νεοελληνική Γλώσσα, Λογοτεχνία και Πολιτισμός

Πανεπιστήμιο του Würzburg

Νεοελληνικός Πολιτισμός

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

- 12 Κ7 Κλασική Αρχαιολογία: Γεωμετρική και Αρχαϊκή Εποχή (Μάθημα Κορμού Β' Εξαμήνου)
- 12 Κ26 Ελληνικός Πολιτισμός και Ευρώπη: Η αναζήτηση και πρόσληψη της αρχαιότητας, 15^{ος} -19^{ος} αι., (Μάθημα Κορμού Γ' Εξαμήνου)
- 12 ΕΙ-15=12ΕΑ-8: Ιστορία του Πολιτισμού: Ρωμαϊκός Κόσμος (Μάθημα Επιλογής Ε' Εξαμήνου)
- 12 ΕΙ-11=12ΕΑ-16: Ιστορία της Ευρωπαϊκής Τέχνης και του Πολιτισμού: Μεσαίωνας, Αναγέννηση (Μάθημα Επιλογής ΣΤ' Εξαμήνου)
- 12 ΕΙ-31=12ΕΑ-31: Ιστορία της Ευρωπαϊκής Τέχνης και του Πολιτισμού: Από τον 17^ο έως και τον 20^ο αιώνα (Μάθημα Επιλογής ΣΤ' Εξαμήνου)
- 12Ι/ΔΠΑ-5=12Α/ΔΠΑ-5: Διαχείριση Πολιτισμικών Αγαθών ΙΙΙ (Μάθημα Θ. Κ. Ιστορ. Διαχ. Πολ. Αγ. + Θ.Κ.Αρχ. και Διαχ. Πολ.Αγ. , Ζ' Εξαμ.)

- Επίβλεψη στην εκπόνηση 35 πτυχιακών εργασιών
- Συνεπίβλεψη στην εκπόνηση 38 πτυχιακών εργασιών

Μεταπτυχιακές Σπουδές

I. Διαπανεπιστημιακό και Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ηθική Φιλοσοφία» του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με το Τμήμα Φ.Π.Ψ. του Ε.Κ.Π.Α.

- ΗΘΕΟ4-Ηθική και Αρχαιολογία (εαρινό εξάμηνο 2009-10, 2010-11, 2011-12, 2012-13, 2013-14)
- ΗΘΕΟ5-Ηθική και Πολιτισμός (χειμερινό εξάμηνο 2010-11, 2011-12)
- Επίβλεψη στην εκπόνηση 11 διπλωματικών εργασιών
- Συμμετοχή στην τριμελή εξεταστική επιτροπή 4 διπλωματικών εργασιών

II. ΠΜΣ «Βιώσιμη Ανάπτυξη», Κατεύθυνση «Τοπική Ανάπτυξη» του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου

- Μάθημα «Αστική και Περιφερειακή Οικονομική Ανάπτυξη: Βιώσιμη Ανάπτυξη πόλεων και περιφερειών. Η ανάδειξη της φυσιογνωμίας τους» (20.11.2014)
- Μάθημα «Φυσικό και Πολιτισμικό Περιβάλλον και Ανάπτυξη» (22.1.2015, 29.1.2015, 26.1.2016, 2.2.2016, 1.6.2017)

III. Μέλος της Τριμελούς Συντονιστικής Επιτροπής και διδασκαλία στο ΠΜΣ «Διαχείριση και ανάδειξη πολιτισμικών αγαθών και περιβάλλοντος» του Τ.Ι.Α.Δ.Π.Α.

- Υποχρεωτικό Μάθημα 1 «Πολιτιστική και περιβαλλοντική κληρονομιά: έννοια, τυπολογία» (11.11.2016)
- Υποχρεωτικό Μάθημα 3 «Φροντίδα, ερμηνεία και ανάδειξη πολιτισμικών αγαθών και περιβάλλοντος» (11.02.2017, 11.02.2017)
- Μάθημα επιλογής Β «Διαχειριστική πολυσημία του πολιτισμικού αγαθού: Μελέτες περιπτώσεων» (10.12.2016)
- Υποχρεωτικό Μάθημα 2 «Σχεδιασμός και διαχείριση πολιτιστικών και περιβαλλοντικών διαδρομών». Επιστημονικός/Διδακτικός Συντονισμός Ι. Σηλιοπούλου (31.3.2017, 7.4.2017, 5.5.2017, 12.5.2017, 19.5.2017, 26.5.2017, 16.6.2017)
- Μάθημα επιλογής Α «Πολιτισμός, Περιβάλλον, Τουρισμός» (31.3.2017, 7.4.2017)

IV. ΠΜΣ «Νεότερη και σύγχρονη ιστορία: Νέες θεωρήσεις και προοπτικές» του Τ.Ι.Α.Δ.Π.Α.

- Μάθημα ΝΣΙ-Α3 Όψεις της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας από την Επανάσταση του 1821 έως σήμερα (12.11.2016, 24.11.2017)
- Μάθημα ΝΣΙ-ΕΑ2 Θέματα της ιστορίας του ελληνικού χώρου από το 1204 έως την Επανάσταση του 1821 (12.11.2016, 24.11.2017)
- Μάθημα ΝΣΙ-ΕΑ1 Θέματα της ιστορίας της Λατινοκρατίας και της Τουρκοκρατίας στον ελλαδικό χώρο (7.4.2017)

Διδακτορικός Κύκλος

- Επιβλέπουμε δύο διδακτορικών διατριβών, που έχουν αποπερατωθεί:
 - Κωτσάκης Αθανάσιος, *Η διαμόρφωση του πολιτισμικού τοπίου της νήσου Νάξου από το 1204 έως και την ίδρυση του ελληνικού κράτους*. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών (Καλαμάτα, Ιούνιος 2013).
 - Σόλαρης Ιωάννης, *Καλαμάτα 1830-1930: Το μεταβαλλόμενο πρόσωπο μίας επαρχιακής πόλεως από την ίδρυση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους έως την περίοδο του μεσοπολέμου*. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών (Καλαμάτα, Σεπτέμβριος 2014).
- Συμμετοχή στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή πέντε διδακτορικών διατριβών, που έχουν αποπερατωθεί:
 - Λουκίσης Ιωάννης, *Στερεότυπες εκφράσεις και συμπεριφορές μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών σε ελληνικές ταινίες: πολιτισμική προσέγγιση*. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών (Καλαμάτα, Δεκέμβριος 2014).
 - Μητροπέτρου Ελένη, *Οι απαρχές της ελληνικής γεωμυθολογίας μέσα από τις κοσμογονίες, τις θεογονίες και τον κύκλο του Ηρακλέους*. Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Θετικών Επιστημών, Τμήμα Γεωλογίας, Τομέας Εφαρμοσμένης Γεωλογίας και Γεωφυσικής (Πάτρα, Ιούνιος 2012).
 - Χατζηχαμπέρης Ηλίας, *Η ιστορία των οικονομικών υπηρεσιών του Ελληνικού Στρατού. Εξέλιξη-Επιδράσεις-Προοπτικές-Προτάσεις*. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών (Καλαμάτα, Δεκέμβριος 2013).
 - Βινιεράτου Μαρία, *Ευρωπαϊκή προοπτική της τοπικής αυτοδιοίκησης και πολιτισμός: Μία νέα θεώρηση της τοπικής βιώσιμης ανάπτυξης μέσα από τον πολιτισμό*. Καλαμάτα, Μάιος 2016.
 - Στειακάκης Χρυσοβαλάντης, *Σκιαγράφηση του εικαστικού και ιδεολογικού τοπίου στην Ελλάδα, 1870-2007. Η υποδοχή του έργου του Γιαννούλη Χαλεπά (1851-1938)*. Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία, Δεκέμβριος 2017.
- Συμμετοχή στην επταμελή εξεταστική επιτροπή τεσσάρων διδακτορικών διατριβών, που έχουν αποπερατωθεί:
- Επιβλέπουμε επτά διδακτορικών διατριβών υπό εκπόνηση

- Συμμετοχή στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή τεσσάρων διδακτορικών διατριβών υπό εκπόνηση

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με το ΕΚΠΑ

Διδασκαλία στο Πλαίσιο Δράσης «Εξειδικευμένα Προγράμματα για Αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης» του έργου «Ακαδημία Πλάτωνος – Η Πολιτεία και ο Πολίτης» (υποέργο *Εκπαίδευση Ενηλίκων*), συγχρηματοδοτούμενου από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, στα θεματικά πεδία:

- Αρχαιολογία και Διαχείριση της Πολιτισμικής Κληρονομιάς
- Αρχιτεκτονική
- Βιομηχανική Αρχαιολογία

Τα μαθήματα (108 διδακτικές ώρες) έλαβαν χώρα από 20/01/2013 έως 31/07/2015 σε αίθουσες που παρείχε το ΕΚΠΑ. Η διαχείριση του έργου πραγματοποιήθηκε από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του ΕΚΠΑ (Γραμματεία Επιτροπής Ερευνών).

Ταχύρυθμο Πρόγραμμα Κατάρτισης στο επάγγελμα του ξεναγού στο Τ.Ι.Α.Δ.Π.Α του ΠΑΠΕΛ

Το Πρόγραμμα υλοποιήθηκε κατά το διάστημα 28 Μαρτίου – 10 Ιουνίου 2016 στην Καλαμάτα με επιστημονικό υπεύθυνο τον Πρόεδρο του Τ.Ι.Α.Δ.Π.Α, Αναπλ. Καθ. Ν. Ζαχαριά, και διδάσκοντες μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και του ΠΑΠΕΛ, καθώς και εξωτερικούς συνεργάτες.

Διδασκαλία στα εξής πεδία:

- Διαχείριση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Ερμηνεία και Ανάδειξη Υλικού και Άυλου Πολιτισμού: εφαρμογές μέσω ξεναγήσεων
- Τεχνικές ξενάγησης: παρουσίαση Μελετών Περίπτωσης (Case Studies)

Ερευνητικά ενδιαφέροντα

Ρωμαϊκή αρχαιολογία, περιηγητισμός στον ελλαδικό χώρο, πρόσληψη και αναβίωση της αρχαιότητας (Βυζάντιο, δυτικός μεσαίωνας, νεώτεροι χρόνοι), δυτικές κυριαρχίες στον ελλαδικό χώρο (μεσαιωνικοί και νεώτεροι χρόνοι), διαπολιτισμικές προσεγγίσεις στον 19^ο αι. (Ειρηνναίος Θείρσιος, Οθωνική περίοδος, νεοκλασική αρχιτεκτονική), ζητήματα διαχείρισης της πολιτισμικής κληρονομιάς (ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων, πολιτισμικός τουρισμός, πολιτιστικές διαδρομές, επανάχρηση κτηρίων), ηθική και αρχαιολογία, ηθική και πολιτισμός (ταυτότητα, ετερότητα), πολιτισμικές προσεγγίσεις στο ταξιδιωτικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη.

Ανασκαφικό και ερευνητικό έργο / συμμετοχή σε προγράμματα

- Ανασκαφή και καταγραφή αρχαιολογικού υλικού στο Ιερό του Απόλλωνα Μαλεάτα Επιδαύρου (1976-1978) και στη Νάξο (1977).
- Συμμετοχή στο έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ΑΘΗΝΑ στο πλαίσιο δράσης Lingua D του προγράμματος Σωκράτης με συντονιστή το εκπαιδευτήριο Ελληνογερμανική Αγωγή σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια Erlangen-Nürnberg (Ιωάννα Σπηλιοπούλου-Donderer) και Complutense de Madrid (1997/98).
- Διδασκαλία και συμμετοχή στα προγράμματα μετάφρασης Λογοτεχνίας και Επιστημών του Ανθρώπου του ΕΚΕΜΕΛ (ελληνογερμανική/γερμανοελληνική μετάφραση).
- Συμμετοχή ως βοηθός του καθηγητή Egert Röhlmann στο ΠΜΣ «Το ελληνικό θέατρο από την αρχαιότητα έως σήμερα: θεωρία και παράσταση», Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ (Οκτώβριος 1998). Από την έρευνα προέκυψε η μονογραφία *Δράμα και μουσική στην αρχαιότητα*, Καστανιώτης, Αθήνα 2000.
- Συμμετοχή στην έρευνα για την προετοιμασία των μαθημάτων του καθηγητή Egert Röhlmann στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΕΠΚΑ (εαρινό εξάμηνο 2003) και των σεμιναρίων του για την Τρίτη Θερινή Ακαδημία του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου (1-10 Ιουλίου 2005) με θέμα το «Περί Μουσικής» του Ψευδοπλουτάρχου. Από την έρευνα προέκυψε η μονογραφία «*Η Αρχαία Ελληνική Μουσική στο πλαίσιο της Αρχαίας Ελληνικής Ποίησης. Συμβολή στην Ιστορία του Ελληνορωμαϊκού Πολιτισμού*», Ιόνιο Πανεπιστήμιο/Τμήμα Μουσικών Σπουδών Κέρκυρα 2007.
- Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (2011-2013). Πράξη: «Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου», Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» (ΕΣΠΑ 2007-2013), συγχρηματοδοτούμενο από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε στη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών της Καλαμάτας (Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών / Τμήμα Φιλολογίας) με στόχο την ενθάρρυνση επιχειρηματικών δράσεων, καινοτομικών εφαρμογών και μαθημάτων επιλογής (Τμηματική υπεύθυνη Ιωάννα Σπηλιοπούλου, διδάσκουσα Μαρία Κουρή).

Στο πλαίσιο των μαθημάτων του προγράμματος εκπονήθηκαν τρεις μελέτες περίπτωσης:

- Μάθημα «Ανάπτυξη Νέων Προϊόντων και Υπηρεσιών» - Θεματική ενότητα «Πολιτισμός» (2.4.):
 - Ι. Σπηλιοπούλου – Μ. Κουρή, «Η Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ως παράγων τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης: καινοτόμος σχεδιασμός διαδρομών πολιτισμικού τουρισμού στη Μεσσηνία» (Καλαμάτα, Ιούλιος 2011).
- Μάθημα «Επιχειρηματικότητα και Διοίκηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων» - Θεματική ενότητα «Πολιτισμός» (2.4.):
 - Ι. Σπηλιοπούλου – Μ. Κουρή, «Διοίκηση πολιτισμικών μονάδων: Το «Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας» (Καλαμάτα, Ιανουάριος 2012).

- Μάθημα «Επιχειρηματικότητα και Διοίκηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων» - Θεματική ενότητα «Εκπαίδευση και Πολιτισμός»:
 - Ι. Σπηλιοπούλου – Μ. Ξέστερνου, «Συνεργασία του Ινστιτούτου Έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού (ΙΝ.Ε.ΒΥ.Π.) με Εταιρεία Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών για τη διοργάνωση εκπαιδευτικών επισκέψεων στον Μυστρά» (Καλαμάτα, Φεβρουάριος 2012).
- Επιστημονική συνεργασία της Επίκουρης Καθηγήτριας Ιωάννας Σπηλιοπούλου (Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου) με τον Καθηγητή Hans Rupprecht Goette (Κεντρική Υπηρεσία του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου, Βερολίνο / Πανεπιστήμιο Giessen), προς εκπόνηση μίας δίγλωσσης σχολιασμένης έκδοσης των επιστολών του Ειρηναίου Θειρσίου προς τη σύζυγό του Αμαλία. Η επικείμενη έκδοση, με εισαγωγή και σχόλια του Δρ Hans Martin Kirchner (Gauting), θα φέρει τον τίτλο “Friedrich Thiersch. Reisebriefe aus Griechenland an seine Frau in der Fassung der Publikation im *Morgenblatt für gebildete Stände* (1831-1832)” / «Φρειδερίκος (Ειρηναίος) Θείρσιος. Επιστολές προς τη σύζυγό του από την Ελλάδα, όπως δημοσιεύτηκαν στο *Πρωινό φύλλο για μορφωμένα κοινωνικά στρώματα* (1831-1832)».

Συμμετοχή σε επιστημονικές εταιρείες και σωματεία

- **Φίλος:**

- Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού (ΕΛΛΕΤ)
- Ένωση Φίλων Ακροπόλεως (Ε.Φ.Α.)

- **Μέλος:**

- Γερμανική Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών / Arbeitsgemeinschaft für Neogräzistik in Deutschland
- Ελληνική Γλωσσική Κληρονομιά
- Ελληνική Εθνική Επιτροπή του Διεθνούς Συμβουλίου Μνημείων και Τοποθεσιών (Icomos Hellenic)
- Ελληνικό Τμήμα της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη (Δ.Ε.Φ.Ν.Κ.)
- Εταιρεία Ελλήνων Φιλολόγων (Ε.Ε.Φ.)
- Εταιρεία Έρευνας των Σχέσεων του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού με τη Δύση
- Σύλλογος των Φίλων του Μουσείου της Πόλεως των Αθηνών
- Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία (ΧΑΕ)

- **Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής επιστημονικών περιοδικών**

- Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του Περιοδικού **Πλάτων**, που εκδίδει η Εταιρεία Ελλήνων Φιλολόγων (από το 2011).
- Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής της **Επιστημονικής Επετηρίδας** της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών της Καλαμάτας (από το 2015). Ο πρώτος τόμος πρόκειται να εκδοθεί σύντομα στις εκδόσεις Σταμούλη.
- Μέλος της Επιστημονικής - Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού **Πέλοπας – Pelopas** (Διεπιστημονικό Περιοδικό Πανεπιστημίου Πελοποννήσου / Interdisciplinary Journal of the University of Peloponnese). Πρόκειται για μία Εξαμηνιαία Ηλεκτρονική Επιστημονική Έκδοση Ανοικτής Πρόσβασης. Κυκλοφόρησε ήδη ο Τόμος 1, Τεύχος 1, Ιανουάριος-Ιούνιος 2017 του περιοδικού.

•Αρμοδιότητες σε Εταιρείες

- Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Ε.Φ. (2011-2014, 2015-2018)
- Μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής της Δ.Ε.Φ.Ν.Κ. (από 16.7.2015)

Δημοσιεύσεις

I. Αρχαιολογία – Αρχαιογνωσία

α. Μονογραφίες

- I. Σπηλιοπούλου, μετάφραση-συνεργασία στο βιβλίο: Έγκερτ Πέλμαν, *Δράμα και μουσική στην αρχαιότητα*, Καστανιώτης, Αθήνα 2000.
- I. Spiliopoulou-Donderer, *Kaiserzeitliche Grabaltäre Niedermakedoniens. Untersuchungen zur Sepulkralskulptur einer Kunstlandschaft im Spannungsfeld zwischen Ost und West*, στο: *Peleus. Studien zur Archäologie und Geschichte Griechenlands und Zyperns*, Band 15, Mannheim und Möhnese 2002 (Verlag Bibliopolis).

β. Άρθρα

- I. Σπηλιοπούλου-Donderer, «Επιβίωση κλασικών εικονογραφικών τύπων στις αττικές ρωμαϊκές επιτύμβιες στήλες», στο: *Πρακτικά του XII. Διεθνούς Συνεδρίου Κλασικής Αρχαιολογίας (Αθήνα 1983)*, Αθήνα 1988, τόμ. III, 246-251.
- I. Spiliopoulou-Donderer, "Das Grabrelief der Apollonia im J. Paul Getty Museum", *Roman Funerary Monuments in the J. Paul Getty Museum I*, Malibu 1990, 5-14.
- M. Donderer – I. Spiliopoulou-Donderer, "Spätrepublikanische und kaiserzeitliche Grabmonumente von Sklavenhändlern", *Gymnasium* 100, 1993, 254-266.

- E. Röhlmann – I. Σπηλιοπούλου (μετάφραση και αρχαιολογική συνεργασία), «Ρεαλισμός και φαντασία στο αττικό θέατρο του 5. και 4. αι. π.Χ.», *ΕΕΦΣΠΑ ΛΕ'*, 2003/04, 55-71.
- E. Röhlmann – I. Σπηλιοπούλου (μετάφραση και αρχαιολογική συνεργασία), «Δραματικά κείμενα στα αποσπάσματα της μουσικής της Αρχαιότητας», *Πλάτων* 54 (2004-2005), 23-42.
- E. Röhlmann – I. Σπηλιοπούλου (μετάφραση και αρχαιολογική συνεργασία της ομιλίας της 5.5.2004, που εξεφώνησε ο E. Röhlmann κατά την τελετή της αναγορεύσεώς του σε επίτιμο διδάκτορα με τίτλο «Λατρεία, εορτασμοί και μουσική στους Δελφούς», στο: *Πανεπιστήμιο Αθηνών - Επίσημοι Λόγοι*, 34 (Μέρος Α' 1.9.2003 – 8.6.2004), 2007, 369-380.
- E. Röhlmann – I. Spiliopoulou, "Dichtung und Musik im Apollonheiligtum in Delphi vom 7. bis zum 2. Jahrhundert vor Christus", *Würzburger Jahrbücher für die Altertumswissenschaft / Neue Folge* 34 (2010), 5-24.
- I. Σπηλιοπούλου – Έ. Μητροπέτρου, «Ο αργολικός κύκλος της γεωμυθολογίας του Ηρακλή», *Πλάτων* 58 (2011-1012), 203-241.

γ. Βιβλιοκρισίες

- I. Σπηλιοπούλου, "Othmar Jaeggi: *Die griechischen Porträts: Antike Repräsentation – Moderne Projektion*, Dietrich Reimer Verlag, Berlin 2008", *Αρχαιολογία* 15 (2007-09), 389-397.

II. Ιστορία του Πολιτισμού με έμφαση στην αρχαιότητα και την πρόσληψή της

1. Αρχαίος Πολιτισμός

α. Μονογραφία

E. Röhlmann – I. Σπηλιοπούλου, *Η Αρχαία Ελληνική Μουσική στο πλαίσιο της Αρχαίας Ελληνικής Ποίησης. Συμβολή στην Ιστορία του Ελληνορωμαϊκού Πολιτισμού*. Επιμέλεια: Πάνος Βλαγκόπουλος. Ιόνιο Πανεπιστήμιο/Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Κέρκυρα 2007.

β. Άρθρο

- I. Σπηλιοπούλου (επιμ.), «Η αρχαία ελληνική μουσική στο πλαίσιο της αρχαίας ελληνικής ποίησης», στο: *Μουσικός Λόγος* 9 (2010), 165-184.
- I. Σπηλιοπούλου, κεφ. Γ. «Αρχαιολογία και Αρχαιολογία», στο: *Μουσικός Λόγος* 9 (2010), 169-173, εικ.1-11 (β' μέρος).

2. Πρόσληψη της αρχαιότητας κατά τους μεσαιωνικούς και νεώτερους χρόνους

Άρθρα

- I. Spiliopoulou-Donderer, “Das Darmstädter Elfenbeinkästchen: Ein Geschenk des Konstantinos VII. Porphyrogenetos an Otto den Grossen?”, in: R. Stupperich (εκδ.), *Nova Graecia*. Festschrift für H. Richter, Peleus. Studien zur Archäologie und Geschichte Griechenlands und Zyperns, Band 26, Mannheim und Möhnesee 2004, 1-19.
- Κ. Σκαμπαβίας – Ι. Σπηλιοπούλου, «Πυθμένας αμφύαλου χρυσογραφημένου αγγείου παλαιοχριστιανικής εποχής στο Μουσείο Κανελλοπούλου», *ΔΧΑΕ* 27 (2006), 411- 422.
- I. Spiliopoulou, “Neues zur Ikonographie des heiligen Gereon”, *JbAChr* 52 (2009), 164-174.
- I. Σπηλιοπούλου, «Η πρόσληψη της αρχαιότητας ως μέσον προβολής του οίκου των Wittelsbacher: Το παράδειγμα του Λέοντος των Βαυαρών στον συνοικισμό Πρόνοια του Ναυπλίου», στο: Τρ. Ε. Σκλαβενίτης, Μ. Βελιώτη-Γεωργοπούλου (επιμ.), *Ναυπλιακά Ανάλεκτα VIII, 150 Χρόνια Ναυπλιακή Επανάσταση. 1 Φεβρουαρίου – 8 Απριλίου 1862. Επιστημονικό Συμπόσιο. Πρακτικά*, Ναύπλιο 2013, 179-214.
- I. Σπηλιοπούλου, «Η πρόσληψη της αρχαιότητας κατά την περίοδο της Μακεδονικής Δυναστείας: πυξίδες από ελεφαντοστούν με αρχαία εικονογραφικά μοτίβα», στο: Γ. Ξανθάκη-Καραμάνου (επιμ.), *Η πρόσληψη της αρχαιότητας στο Βυζάντιο, κυρίως κατά τους Παλαιολόγειους Χρόνους, Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου (Σπάρτη, 3-5 Νοεμβρίου 2012)*, Ινστιτούτο Έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού Ι, Παπαζήσης, Αθήνα 2014, 305-337.
- I. Σπηλιοπούλου, «Το ταξίδι του Φρειδερίκου Θειρσίου στην Ελλάδα (1831-1832) μέσα από τις επιστολές του προς τη σύζυγό του ως πηγή αρχαιολογικής μαρτυρίας για την Πελοπόννησο», στο: Σ.Γ. Ραπτόπουλος (επιμ.), *Η αρχαιολογία στην Πελοπόννησο, αρ. 2. Πρακτικά Δημερίδας (Τρίπολη, 4-5 Οκτωβρίου 2013)*, Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Πελοποννησιακών Σπουδών, Τρίπολη 2014, 283-307.
- I. Σπηλιοπούλου, «Το ταξίδι του Ειρηναίου Θειρσίου στην Ελλάδα (1831-1832) μέσα από την αλληλογραφία του με τη γυναίκα του ως πηγή μαρτυρίας για τις ιδεολογικές διενέξεις αναφορικά με τις ρίζες του ελληνικού πολιτισμού», στο: Κ.Α. Δημάδης (επιμ.), *Συνέχειες, ασυνέχειες, ρήξεις στον ελληνικό κόσμο (1204-2014): οικονομία, κοινωνία, ιστορία, λογοτεχνία. Πέμπτο Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών (Θεσσαλονίκη, 2-5 Οκτωβρίου 2014)*, Πρακτικά, τόμ. Ε΄, Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών, Αθήνα 2015, 377-396, διαθέσιμο στο: http://www.eens.org/EENS_congresses/2014/spiliopoulou_ioanna.pdf.
- I. Σπηλιοπούλου, «Ο Κλασικός Φιλολόγος Ειρηναίος Θείρσιος (Friedrich Thiersch) και η αρχαιογνωστική αξία του ταξιδιού του στην Αργολίδα μέσα από τις ανέκδοτες επιστολές προς τη γυναίκα του (1831-32)», στο: Ε. Βολονάκη – Β. Κωνσταντινόπουλος (εποπτεία εκδόσεως), *Κοινωνικές και πολιτισμικές αξίες στην Ελληνική Γραμματεία από την Αρχαϊκή έως τη Βυζαντινή περίοδο. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου προς τιμήν της Καθηγήτριας Γεωργίας Ξανθάκη-Καραμάνου (Καλαμάτα, 28-31 Μαΐου 2014)*, Πλάτων 60 (2015), 401-436.

III. Ιστορία του Πολιτισμού – Διαχείριση Πολιτισμικών Αγαθών

α. Επιστημονική επιμέλεια αφιερωματικού τόμου για τη Μεσσηνία

- Γ. Ξανθάκη-Καραμάνου (επιστημονική εποπτεία), Α. Δουλαβέρας – Ι. Σπηλιοπούλου (επιστημονική επιμέλεια), *Μεσσηνία: Συμβολές στην ιστορία και στον πολιτισμό της*, Παπαζήσης, Αθήνα 2012 (727 σελ.).

β. Άρθρα

- Ι. Σπηλιοπούλου, «Η πολεοδομική και αρχιτεκτονική εξέλιξη της Καλαμάτας από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα», εφημερίδα *Επικαιρότητα* της Καλαμάτας (15.9.2005).
- Ι. Σπηλιοπούλου, «Ο Καζαντζάκης, η Φραγκοκρατία στην Πελοπόννησο και το πρόβλημα της πολιτισμικής ταυτότητας του Νεοέλληνα μέσα από το έργο του *Ταξιδεύοντας (Μοριάς)*», στο: Δ.Γ. Μαγριπλής (επιμ.), *Θεός – Άνθρωπος – Κοινωνία 4. Πολιτισμός και Διαφορετικότητα. Εμείς και οι άλλοι*, Σταμούλης, Θεσσαλονίκη 2011, 171-229.
- Ι. Σπηλιοπούλου - Α. Κωτσάκης, «Άγιοι και τόποι λατρείας της Δυτικής Εκκλησίας στη Νάξο», *Ekklesiastikos Pharos* 93 (2011) [N.S. 22, ISSN 1018-9556], 154-192.
- Ι. Σπηλιοπούλου, «Η πολεοδομική και αρχιτεκτονική εξέλιξη της Καλαμάτας από τα προεπαναστατικά χρόνια έως την περίοδο του μεσοπολέμου. Η τύχη της πόλης μετά τους σεισμούς», στο: Γ. Ξανθάκη-Καραμάνου (επιστημονική εποπτεία), Α. Δουλαβέρας – Ι. Σπηλιοπούλου (επιστημονική επιμέλεια), *Μεσσηνία: Συμβολές στην ιστορία και στον πολιτισμό της*, Παπαζήσης, Αθήνα 2012, 653-727.
- Ι. Σπηλιοπούλου - Α. Κωτσάκης, «Οι πύργοι και οι οχυρωμένες κατοικίες των νησιών του Αιγαίου και της Πελοποννήσου (14^{ος} -19^{ος} αι.). Μια ιστορικο-πολιτισμική προσέγγιση με έμφαση στην περίπτωση της Νάξου», *Εώα και Εσπέρια* 8 (2008-2012), 207-304.
- Ι. Σπηλιοπούλου, «Ο Φρειδερίκος Θείριος στη Σύρα μέσα από τις επιστολές του προς τη σύζυγό του (1831-1832)», στο: Κ. Μωραΐτης, Ρ. Μητούλα (συντονισμός) - Α. Βασιλαρά (επιμέλεια), *Ιωσήφ Στεφάνου. Τιμητικός τόμος. 45 χρόνια ερευνητής, καθηγητής, μέντορας*, Έκδοση Ινστιτούτου Σύρου, Σύρος 2015, 453-468.
- Ι. Σπηλιοπούλου, «Περιδιαβάζοντας τον ιστορικό πυρήνα της Καλαμάτας: νέες προσεγγίσεις ως προς την ανάδειξη και διαχείριση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς ενός σύγχρονου αστικού κέντρου με τη σύμπραξη της τοπικής κοινωνίας», στο: *Προστασία Παραδοσιακών Οικισμών και Σύγχρονος Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός, Πρακτικά Ημερίδας, Καλαμάτα, 11 Οκτωβρίου 2014*. Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού - ΥΠ.ΠΟ.Α. 26^η Ε.Β.Α. – Δήμος Καλαμάτας – ΤΕΕ, Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο Καλαμάτας – «Πανταζοπούλειος Λαϊκή Σχολή». Αναρτήθηκε στο: <https://www.ellet.gr/lmerides2016> (pdf, κείμενο 11 σελ., 9 εικ.).
- Ι. Σπηλιοπούλου, «Ο Νίκος Καζαντζάκης ως γέφυρα πολιτισμού: Η παιδευτική του αξία στην Ευρώπη του 21ου αιώνα», στο: Σ. Δημητρίου-Ψαρρού (Γενική επιμ.) – Λήδα Νταβαρίνου (Επιμ. κειμένων), *Η Παιδεία και ο Ευρωπαϊκός Πολιτισμός στον 21ο αιώνα: το Μέλλον της Ευρώπης*, Association Européenne des Enseignants (A.E.D.E.), 60^η Επέτειος - Διεθνές Συνέδριο, Αθήνα, 12 Μαρτίου 2016, Πρακτικά 2016, στο: <https://joom.ag/eQuQ>.
- Ι. Σπηλιοπούλου, «Στο σταυροδρόμι Ανατολής και Δύσεως: Ο Νίκος Καζαντζάκης στην Καστροπολιτεία του Μυστρά μέσα από το *Ταξιδεύοντας - Ο Μοριάς*», στο: Γ. Ξανθάκη-Καραμάνου (επιμ.), *Το Βυζάντιο κατά τους Παλαιολόγειους Χρόνους: Σχέσεις Ανατολής και Δύσεως και αφετηρία του Νέου Ελληνισμού, Πρακτικά Συνεδρίων, Μυστράς 6-8 Νοεμβρίου 2015 και 27-29 Μαΐου 2016*, Ινστιτούτο Έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού, Παπαζήσης, Αθήνα 2017, 233-260.
- Ι. Σπηλιοπούλου, «Η προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως μοχλός βιώσιμης ανάπτυξης μίας σύγχρονης περιφερειακής πόλης: Η περίπτωση της Καλαμάτας», στο: Ρ. Μητούλα (επιμ.), *Ελληνικές Περιφερειακές Πόλεις και Βιώσιμη Ανάπτυξη, Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας, Αθήνα, 17 Δεκεμβρίου 2016*, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας. Αναρτήθηκαν το 2017, στο:

<http://www.dhee.hua.gr/index.php/el/nea/imerides-synedria>, 39-51.

- Ι. Σπηλιοπούλου, «Ο Λέων των Βαυαρών στον συνοικισμό Πρόνοια του Ναυπλίου, το πρώτο δημόσιο μνημείο του ελληνικού κράτους: Νέες προσεγγίσεις στην ερμηνεία και προβολή του», στο: Κ. Ψαρουδάκης - Σ. Σπυροπούλου (επιμ.), *Το Icomos και η προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Πολιτιστικός Διεθνισμός και Ελληνική Πολιτιστική Πολιτική κατά τον 21^ο αιώνα, Πρακτικά Ημερίδας αφιερωμένης στα 50 χρόνια από την ίδρυση του Icomos (1965-2015), Αθήνα, 15 Ιουνίου 2015*. Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών. Ελληνική Εθνική Επιτροπή, Εκδόσεις Ελληνικό Τμήμα Icomos, Αθήνα 2017, 113-136.

β. Μελέτες περίπτωσης

- Ι. Σπηλιοπούλου – Μ. Ξέστερνου, «Συνεργασία του Ινστιτούτου Έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού (ΙΝ.Ε.ΒΥ.Π.) με Εταιρεία Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών για τη διοργάνωση εκπαιδευτικών επισκέψεων στον Μυστρά. Μία περιπτωσιολογική μελέτη (case study) στον τομέα της Εκπαίδευσης και του Πολιτισμού», *Βυζαντινός Δόμος* 19-20-21 (2011-2012-2013), 343-378.

<https://uop-gr.academia.edu/MariaXesternou>

- Ι. Spiliopoulou, “The promotion of the cultural heritage of the Latin settlers in the island of Naxos through a proposed model of management. A case study”, *Sustainable Development, Culture, Traditions Journal* 2 (2013), 32-50 / Ι. Σπηλιοπούλου, «Η προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς των δυτικών εποίκων της Νάξου μέσα από ένα προτεινόμενο μοντέλο διαχείρισής της. Μία μελέτη περίπτωσης», *Περιοδικό Βιώσιμη Ανάπτυξη, Πολιτισμός, Παραδόσεις* 2 (2013), 34-54 (ηλεκτρονική δημοσίευση σε cd).

- Ι. Spiliopoulou – Μ. Kouri, “Design and promotion of Cultural Tourism in Messenia with the Participation of the Department of History, Archaeology and Cultural Resources Management of the University of Peloponnese”, *Sustainable Development, Culture, Traditions Journal* 1a, 2a (2014), 103-124 / Ι. Σπηλιοπούλου – Μ. Κουρή, «Σχεδιασμός και προώθηση Διαδρομών Πολιτισμικού Τουρισμού στη Μεσσηνία με τη σύμπραξη του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου», *Περιοδικό Βιώσιμη Ανάπτυξη, Πολιτισμός, Παραδόσεις* 1α, 2α (2014), 116-141 (ηλεκτρονική έκδοση σε cd).

IV. Νεοελληνικές Σπουδές

1. Νεοελληνική Λογοτεχνία

α. Άρθρο

- Ι. Spiliopoulou-Donderer, «Th. Valtinos. 1. Von der Kurzgeschichte zum Roman. Einige Beobachtungen zum Erzählband <Θα βρείτε τα οστά μου υπό βροχίν> (Sie werden meine Gebeine im Regen finden)», *Philia* II, 1994, 22-31.

β. Βιβλιοκρισία

- I. Spiliopoulou-Donderer, «K. Murselas: Rotgefärbtes Haar (Βαμμένα κόκκινα μαλλιά)», *Philia* I, 1994, 112-114.

2. Διδακτική των Νέων Ελληνικών ως ξένης γλώσσας

Άρθρα

- I. Σπηλιοπούλου-Donderer, «Οι νεοελληνικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο των Ερλάνγκεν – Νυρεμβέργης», στο: *Οι Νεοελληνικές Σπουδές στην Ευρώπη, Πρακτικά Συνάντησης των Ευρωπαϊκών Νεοελληνιστών* (Αθήνα 31.3-4.4 1995), Υπουργείο Πολιτισμού – Υπουργείο Εξωτερικών – Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (Αθήνα 1996), 82-86.
- I. Spiliopoulou-Donderer, «UNICERT für *kleinere Sprachen* am Beispiel der Sprachen Arabisch und Neugriechisch an der Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg (FAU). Neugriechisch für Hörer aller Fakultäten an der FAU - Unicert III» (άρθρο), στο: *Handbuch UNICERT*, hrsg. von K.H. Eggenesperger / I. Fischer (AKS-Verlag Bochum 1998), 133-140.
- E. Pöhlmann – I. Spiliopoulou-Donderer, «Neuer Studiengang Neugriechisch als Erweiterungsfach für Gymnasiallehrer. Bewährungsprobe erfolgreich bestanden», στο: *FAU Unikurier aktuell*. Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg, Nr. 33/Okttober 2000, 4.